

TYÖTERVEYSHUOLLON ERIKOISLÄÄKÄRIKOULUTUKSEN LOKIKIRJA 2011-2013

Helsingin Yliopisto, Itä-Suomen Yliopisto, Oulun Yliopisto, Tampereen Yliopisto, Turun Yliopisto

A. JOHDANTO

Työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen yleinen rakenne

Runkokoulutus 24 kk Yleislääketieteen erityiskoulutus tai työterveyshuollon oma runkokoulutus, joka sisältää 9-12 kk terveyskeskuspalvelua, 6 kk työterveyshuoltopalvelua ja 6-9 kk muuta palvelua.		Teoreettinen kurssimuotoinen koulutus 100 h	Johtamiskoulutus 10 op (30 op HY)	Arviointi: 6 kk välein ja aina kunkin palvelujaksoson päättyessä
Eriytyvä koulutus 48 kk	Työterveyshuoltojakso 24 kk - toimipaikkakoulutus 2 h/vko (160 h) - henkilökohtainen ohjaus 2 h/vko			
	Kliiniset palvelujaksot muilla erikoisaloilla 12 kk - toimipaikkakoulutus 2 h/vko (80 h)			
	Työkyvyn arviointi ja kuntoutusjakso 6 kk			
	Työterveyslaitosjakso 6 kk			
Valtakunnallinen kirjallinen loppukuulustelu				

Lokikirja

"Lokikirja on laivoilla pidettävä päiväkirja. Lokikirjan alkuperäinen tarkoitus oli kirjata tasaisin aikavälein laivan nopeus, josta voitiin päätellä kuljettu matka. Tätä tietoa tarvitaan laivan sijainnin määrittämiseen navigoitaessa. Samoin lokikirjaan merkitään kaikki laivalla olijat. Nykyään lokikirja sisältää monentyyppistä informaatiota laivan tai sukellusveneen kulusta, olosuhteista ja tapahtumista. Lokikirjaan tehdään merkinnät vähintään päivittäin."
Wikipedia 5.7.2011

Erikoislääkäritutkintoasetus, pysyvää määrääkset sekä työterveyshuollon oppialalla yliopistojen yhteistyönä tehty opetussuunnitelma määräävät työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksen raamit ja sisällön.

Lokikirja tarkoittaa opetussuunnitelmassa kuvatut tavoitteet työterveyslääkärin työssä tarvittavista tiedoista, taidoista, ajattelutavoista ja asenteista. Se sisältää konkreettiset ohjeet ja tiedot tavoitteista, keinoista, tietolähteistä ja tarvittavista määrällisistä suorituksista sekä erikoistumiseen liittyvän pakollisen opintojen arvioinnin. Näin lokikirja tukee opintojen suunnittelua, syvällistä oppimista ja oppimisen systemaattista arviointia.

Käsillä oleva lokikirja 2011-2013 on aiemmasta voimakkaasti muuttunut. Tavoitteita on suunnattu aiempaa selvemmin työkyvyn tukemisen ja monitahoisen yhteistyön tekemisen suuntaan. Esimerkkejä oppimisen keinoista on monipuolistettu ja esimerkkejä vaaditun tenttikirjallisuuden ulkopuolisista hyvistä lähteistä on otettu runsaasti mukaan. Oppimisen arvioinnit kirjataan kouluttajan kanssa suoraan lokikirjaan osaamisaluekohtaisesti, kts. esimerkki alla. Lokikirjaan kirjataan myös toimipaikkakoulutukset ja henkilökohtaiset ohjaukset sekä muut oppimistapahtumat oppimispäiväkirjan tapaan. Teoreettiset kurssimuotoiset koulutukset voidaan kirjata omaan taulukkoonsa, jonka uusimuotoinen jaottelu auttaa hahmottamaan työterveyslääkärin työn ja sen myötä oppimistarpeiden monitasoisuutta.

Opintojen kirjaukset ja dokumentoinnit voidaan tehdä lyhyesti. Opintojen aikana lyhyistäkin merkinnöistä muodostuu kattava kokonaisuus. Käytössä oleviin taulukoihin voi erikoistuja lisätä vapaasti rivejä kirjaamisen lisääntyessä. Kouluttajalääkärin kanssa tehtävät arvioinnit voidaan tallentaa yhteisten ohjauskeskustelujen aikana tai esim. sähköpostista liittäen.

Jokaisen tulee tallentaa oma lokikirja omalle koneelleen ja huolehtia myös varmuuskopiointista.

Lokikirjaa tulee täyttää ja hyödyntää viikoittain osana toimipaikkakoulutuksen ja henkilökohtaisten ohjauskeskustelujen suunnittelua ja toteutusta. Erikoistumisen alussa se auttaa myös kaikille erikoistujille pakollisen henkilökohtaisen opintosuunnitelman tekemistä ja työterveyslääkärin ammattikuvan rakentamista.

Erikoislääkärin tutkintotodistusta tai välipäätöstä haettaessa on täytetty lokikirja toimitettava yliopistolle hakemuksen liitteenä (pysyväismääräys). Oppialan vastuhenkilö tai hänen nimeämänsä henkilö hyväksyy täytetyn lokikirjan.

Lokikirjasta puuttuu moniammatillinen johtamiskoulutus (MOJO). MOJO:n suorittamisesta on omat ohjeensa opinto-oppaassa. Suositeltavaa kuitenkin on, että mahdollisimman moni erikoistuja täydentää tällä hetkellä Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistoissa vaatimuksena olevan 10 opintopisteen MOJO:n 30 opintopisteen lähijohtajakoulutukseksi, jollainen on jo vaatimuksena Helsingin yliopistossa. Kaikissa yliopistoissa 30 opintopisteen lähijohtajakoulutus on mahdollinen. MOJO:n suorittamisen voi jakaa koko erikoistumisajalle.

Työterveyslaitoksen 11 opintopisteen pätevoittävä koulutus, ns. pitkä kurssi, on erittäin suositeltava kaikille erikoistujille. Lähes kaikki työterveyslääkärit myös käyvät sen.

Erikoislääkäritutkinto edellyttää riittävää osaamista kaikilta lokikirjan osaamisalueilta, mutta lokikirjassa mainittuja eri lähteitä painottamalla omia kiinnostuksiaan vastaaviksi voi erikoistuja rakentaa itselleen oman osaamisprofiilinsa kaikilta vaadittavan perusosaamisen päälle.

Oppimisen arviointi ja suuntaaminen

Oppimisen ja osaamisen arviointia tehdään **opiskelujen osuvaksi suuntaamiseksi**.

Erikoistuja arvioi omaa oppimistaan ja edistymistään sekä oppimistapahtumakohtaisesti että eri opintojaksojen päättyessä. **Kouluttajalääkäri** arvioi opintojen edistymistä kirjallisesti yhdessä erikoistujan kanssa eri opintojakson päättyessä - eli vähintään puolivuositain ja aina kunkin jakson päättyessä. Ensimmäinen arviointi tehdään yhdessä heti opintojen alussa (lähtötason arviointi).

Arviointien tekeminen perustuu pysyväismääräyksiin ja on siis kaikkien tehtävä.

Arvioinnit ja suunnitelmat lähiajan koulutuksen suuntaamisesta kirjataan jokaisen osaamisalueen lopussa olevaan, vapaamuotoisesti täydennettävään taulukko-osaan.

Arviointitilanteessa siis tarkastellaan, kuinka hyvin asetetut tavoitteet on saavutettu, mitä osaamista ja miten tulee edelleen kehittää. Kullakin opintojakson jälkeisellä arviointikerralla arvioidaan ne osaamisalueet, joilla opiskelua jakson aikana on tehty.

Tavoitteiden muotoilu lokikirjassa perustuu teorialtaan Bloomin taksonomiaan, joka on käytössä monissa yliopistoissa jo lääketieteen perusopiskelijoilla. Erikoislääkärikoulutuksessa tavoitellaan tasojen 3-4 osaamista eli kykyä soveltamiseen ja analysointiin. Taksonomia esitellään lyhyesti lokikirjan liitteessä.

Arvioinnin tukena kouluttaja voi käyttää myös työterveyshuollon kouluttajalääkäriin opasta Viisi hyvää kysymystä viikossa (kts. tthvyo/materiaalipankki).

Erikoistuja voi halutessaan rakentaa palveluistaan, koulutuksensa ja oppimisensa kuvauksista, suunnitelmistaan ja palautteistaan monipuolisen, eri käyttötarkoituksiin soveltuvan kuvauksen, portfolion. Portfolio on siis laajempi ja monipuolisempi kuin pelkkä lokikirja. Portfolio muodostuu, kun erikoistuja kerää erikoistumiseen liittyvät asiakirjat omaksi sähköiseksi kansioksi esim. otsikoilla 1) Erikoistumissuunnitelma (sis. suunnitelma, CV, palvelut), 2) Lokikirja (sis. toimipaikkakoulutus, henkilökohtainen ohjaus, arvioinnit ja teoreettinen kurssimuotoinen koulutus), 3) Henkilökohtaiset palautteet. Portfolion tekeminen onnistuu myös esim. virtuaaliyliopiston portfoliokurssin avulla.

Esimerkkejä oppimistapahtumien kirjaamisesta lokikirjaan

Pvm	Oppimistapahtuma (ohjauskeskustelu, toimipaikkakoulutus, seminaari, verkkokurssi, tiedonhaku, artikkeli, kehittämistehtävä, ohjattu työpaikkakäynti tms.)	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?
12.5	Seminaari yliopistolla	Hyviä lähteitä sain tietooni. Ymmärsin, että taloudelliset realiteetit ohjaavat yritysten toimintaa jo lakiperusteisesti (osakeyhtiölaki).
13.5	Ohjauskeskustelu	Terveystarkastuksen kohdentaminen/yksilöinti on tärkeää vaikuttavuuden saamiseksi. Erityyppisiä terveystarkastuksia käytetään eri tilanteissa. Työhön sopivuustarkastuksissa konsultoin, jos mielestäni "ei sopiva".
15.5	Hankala potilastapaus – ohjattu työterveysneuvottelu	Neuvotteluun valmistautumisen tärkeys tuli selväksi. Työpaikan mahdollisuudet järjestellä työtä avautuivat.
18.5	Tiimipalaveri	Sain ymmärrystä työyhteistyöhön ja työpsykologin työnkuvaan
21.5	Ohjattu työpaikkakäynti MP Oy	Työpaikan työprosessin ymmärtäminen tärkeää. Altisteet tunnistettava, tässäkin moniammatillisuus ja yhteistyö auttavat

Teoreettiset kurssimuotoiset koulutukset ja työterveyslääkäriin työn neljä tasoa

Yksi työterveyslääkäriin työn ominaispiirteistä on työn monitasoisuus. Potilaiden lisäksi asiakkaitamme ovat työnantajat ja yritykset ja sosiaalivakuutukseen liittyvien tehtävien kautta myös yhteiskunta. Ammattikunnan ja työterveyslääkäriin omat kehittämistarpeet ja tavoitteet on myös oma "tasonsa". Lokikirjassa tätä jaottelua hyödynnetään kirjaamalla teoreettiset kurssimuotoiset koulutukset näihin neljään kategoriaan.

1. Työterveyslääkäri ja yritys

- asiakassuhteen luominen ja ylläpito

- työelämän pelisääntöjen tuntemus
- työpaikkaselvitys ja ensiapuvalmius
- työyhteisön toimivuuden edistäminen
- työkykyä ylläpitävä toiminta työpaikalla
- työterveysyhteistyö
- raportointi
- tietojen anto, neuvonta ja ohjaus

2. Työterveyslääkäri ja yksilö

- yksilölliset terveystarkastukset ja terveyden edistäminen, terveystuunnitelmat
- yksilön työ- ja toimintakyvyn arviointi ja tukeminen
- verkostotyöskentely: työterveysyhteistyö ja koordinaatio
- sairaanhoito, työperäiset sairaudet ja ammattitaudit
- ammatillinen, lääkinnällinen ja sosiaalinen kuntoutus
- tietojen anto, neuvonta ja ohjaus

3. Työterveyslääkäri ja yhteiskunta

- sosiaalivakuutusasioiden osaaminen
- työterveyshuolto osana työelämää
- lainsäädännöllinen tausta
- verkostotyöskentely

4. Työterveyslääkäri ammattilaisena: tiedot, taidot, ajattelutapa ja asenteet

- hyvä työterveyslääkärin ammattikäytännöt
- ammatti-identiteetti: kokee itsensä työterveyslääkäriksi
- etiikka
- vuorovaikutus- ja työyhteisötaidot
- jatkuva kouluttautuminen ja taitojen kehittäminen (CME)
- johtaminen, tutkimus, opettaminen, kehittäminen

B. TEOREETTISET KURSSIMUOTOISET KOULUTUKSET (100 h)

Pvm	Koulutustapahtuma	Tunnit
Työterveyslääkäri ja yritys		
Työterveyslääkäri ja yksilö		
Työterveyslääkäri ja yhteiskunta		
Työterveyslääkäri ammattilaisena: tiedot, taidot, ajattelutapa ja asenteet		

--	--	--

C. TYÖTERVEYSHUOLTOJAKSO 24 KK

OSAAMISALUE 1: TYÖTERVEYSHUOLTO OSANA SUOMALAISTA TYÖELÄMÄÄ

Motto: Mitä työelämä on? Miten siellä toimitaan, sen pelisäännöt, mihin ja miten työterveyshuolto voi vaikuttaa, mitkä ovat yritysten, yksilöiden ja yhteiskunnan tarpeet? Miten työllisyys tukee hyvinvointia ja terveyttä?

Tavoitteet

- Ymmärtää yhteiskunnan, elinkeinoelämän ja yritysten toimintaperiaatteet
- Tuntee keskeiset työelämän toimijat ja niiden roolit työterveyshuollon näkökulmasta
- Tuntee yleisimmät työelämää koskevat säännökset, mm. työlainsäädännön, työehtosopimusten ja työ sopimusten periaatteet ja tietää työnantajan ja työntekijän tavallisimmat oikeudet ja velvollisuudet
- Tietää suomalaisen työelämän historiaa ja muutoksia, osaa etsiä ja havaita muutosten vaikutuksia omilla asiakastyöpaikoilla
- Tietää työterveyshuollon ja työlääkätieteen taustat ja historian
- Tuntee tavallisimmat nykyisen työelämän positiiviset, voimaannuttavat tekijät sekä sen negatiiviset rasitteet ja altisteet
- Ymmärtää, millaisia taitoja ja osaamista eri ammateissa tarvitaan ja kehitetään
- Osaa ottaa yritysten ja yhteiskunnan tarpeet ja näkökulmat huomioon työterveyshuoltopalvelujen tuottamisessa

Esimerkkejä keinoista

- Tutustuu keskeisten työmarkkinajärjestöjen ja työministeriön verkkosivujen sisältöön
- Perehtyy erilaisten ammattien kuvauksiin ja vaatimuksiin mm. työ- ja elinkeinoministeriön verkkosivujen kautta (ammattinetti.fi)
- Tutustuu keskeisiin työelämää kuvaaviin tilastoihin ja verkkosivuihin
- Työelämää koskevan uutisoinnin ja keskustelun seuraaminen eri medioissa
- Kirjallinen katsaus kouluttajalääkäriin kanssa sovitusta työelämää koskevasta aiheesta
- Keskustelut mediassa olleista aiheista kouluttajalääkäriin ja muiden erikoistujien kanssa
- Keskeisen työelämlainsäädännön ja muun säädös- ja sopimusteksteihin tutustuminen lukemalla (mm. työ sopimuslaki, osakeyhtiölaki, oman liiton työehtosopimus, oma työ sopimus) ja keskustelemalla niistä kouluttajalääkäriin ja oman työsuojeluvaltuutetun kanssa
- Tutustuu ja osallistuu työterveyshuollon virtuaaliyliopiston aiheen mukaisiin kursseihin ja materiaaleihin

Suoritusvaatimukset

- Vähintään 2 seminaariesitystä tai yhteenvetoa (omalla työpaikalla/muulla) ajankohtaisesta työelämäaiheesta tai -raportista

Oppimistapahtumat ja arviointi (Työterveyshuolto osana suomalaista työelämää)

Tuntee yleisimmät työelämää koskevat säännökset, mm. työ sopimusten, työehtosopimusten ja työlainsäädännön periaatteet ja tietää työnantajan ja työntekijän tavallisimmat oikeudet ja velvollisuudet.

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?
-----	------------------	--------------------------------------

Tietää suomalaisen työelämän historiaa, tuntee tavallisimmat nykyisen työelämän positiiviset, voimaannuttavat tekijät sekä sen negatiiviset rasitteet ja altisteet ja omaa käsityksen siitä, mihin työelämä on menossa.

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Ymmärtää, millaisia taitoja ja osaamista eri ammateissa tarvitaan ja kehitetään.

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osoittaa yritysten ja yhteiskunnan tarpeet ja näkökulmat huomioon työterveyshuoltopalvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa.

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet: Vähintään 2 seminaariesitystä tai yhteenvetoa (omalla työpaikalla/muulla) ajankohtaisesta työelämäaiheesta tai -raportista	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 2: TYÖTERVEYSHUOLLON JA TYÖSUOJELUN LAINSÄÄDÄNNÖLLINEN TAUSTA

Motto: Työterveyshuolto ja työsuojelu perustuvat lakeihin, jotka muodostavat vaatimustason minimin – paremminkin voi toimia! Molemmat tukevat työkyvyn ja -hyvinvoinnin lisäksi organisaatioiden hyvää toiminnallisuutta ja taloudellista tuottavuutta. Lainsäädännön lisäksi on paljon muitakin toimintaamme suuntaavia ohjeita ja suosituksia eri tahoilta.

Tavoitteet

- Tuntee työterveyshuollon ja työsuojelun keskeisen lainsäädännön sekä muun työterveyshuollon toimintaa koskevan lainsäädännön ja osaa soveltaa lakeja käytännön työssään
- Tutustuu ajankohtaisiin työterveyshuollon toimintaa suuntaaviin ohjeisiin ja suosituksiin

- Osaa laatia keskeiset asiakirjat ja tuntee niiden sisältöön ja säilytykseen liittyvän ohjeiston

Esimerkkejä keinoista

- Lakien ja niiden perustelutekstien ja soveltamisohjeiden lukeminen joko yksin tai yhdessä (lukupiirit), keskustelut aiheista
- Verkkosivujen seuraaminen (STM, Valtioneuvosto, Finlex, EK, SAK, TTL)
- Aihepiirin teemojen läpikäynti kouluttajalääkärin kanssa
- Seminaarit
- Yhteenvedojen tekeminen ja esitelmien pitäminen
- Potilasesimerkkien kautta oppiminen – askarruttavat/eettiset/hankalat potilaat
- Työpaikkakäyntien tekeminen yhdessä työsuojelun edustajien kanssa tai työsuojelutarkastuksiin osallistuminen
- Keskustelut työsuojeluvaltuutettujen ja -päälliköiden kanssa
- Työsuojelun peruskurssi (Työturvallisuuskeskus)
- Virtuaaliyliopiston lakikurssin, 3T-kurssien tai lausuntokurssin suorittaminen

Suoritusvaatimukset

- Vähintään 3 dokumentoitua lainsäädännön soveltamistilannetta yllämainittuja keinoja käyttäen

Oppimistapahtumat ja arviointi (Työterveyshuollon ja työsuojelun lainsäädännöllinen tausta)

Tuntee työterveyshuollon ja työsuojelun keskeisen lainsäädännön sekä muun työterveyshuollon toimintaa koskevan lainsäädännön ja osaa soveltaa lakeja käytännön työssään		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tutustuu ajankohtaisiin työterveyshuollon toimintaa suuntaaviin ohjeisiin ja suosituksiin		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa laatia keskeiset asiakirjat ja tuntee niiden sisältöön ja säilytykseen liittyvän ohjeiston		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 3: ASiantuntijataidot ja hyvät ammattikäytännöt

Motto: Työterveyslääkäri toimii alansa akateemisena asiantuntijana eri asiakkuuksissa ja verkostoissa. Substanssiasioiden osaamisen lisäksi tämä edellyttää monipuolista työelämäosaamista ja jatkuvaa kehittämistä eettisesti lujalta pohjalta.

Tavoitteet

- Omaa hyvät kliiniset lääkärin taidot ja osaa ajatella jokaisen potilaan asioita myös työn ja työkyvyn näkökulmista
- Osaa työssään soveltaa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita, joita ovat lainmukaisuus, näyttöön perustuvan tiedon käyttö, asiakaskeskeisyys, yhteistyö ja yhteistoiminta, suunnitelmallisuus, laatu ja vaikuttavuus, monitieteinen ja moniammatillinen toimintatapa, ammatillinen pätevyys ja riippumattomuus, eettisyys ja luottamuksellisuus
- Omaa hyvät ns. yleiset työelämätaidot ja kehittää niitä jatkuvasti (kuten vaikuttavat vuorovaikutustaidot erilaisissa asiakastilanteissa, tiimityöskentely, johtaminen, esimies- ja alaistaidot, esiintyminen, kokouskäytännöt, ajankäytön hallinta, ongelmien ratkaisutaidot, yhteistyötaidot, mediaosaaminen, tiedonhakutaidot, oman työn ja taitojen pohdinta eli reflektiivisyys, epävarmuuden sieto, kehittävä työote, rakentavan palautteen vastaanottaminen ja antaminen, osaa myös käsitellä virheitä ja läheltä piti -tilanteita systemaattisesti ja rakentavasti, moniammatillinen työote, verkosto- ja projektityötaidot, ristiriitatilanteissa toimiminen, omasta ja lähipiirin työhyvinvoinnista ja palautumisesta huolehtiminen, osaa arvioida oman työn ja toimipaikkansa työn laatua ja vaikuttavuutta sekä kehittää toimintaa)
- Kokee itsensä työterveyslääkäriksi

Esimerkkejä keinoista

- Lääketieteellisten tietojen ja taitojen kehittäminen tietoisien, jatkuvan kouluttautumisen kautta
- Oman toiminnan jatkuva arviointi ja reflektointi
- Perehtyy työterveyslääkäreille tärkeisiin Käypä hoito -suosituksiin ja Cochrane-katsauksiin
- Tenttikirjallisuuden ja lainsäädännön lukeminen
- Virtuaaliyliopiston aiheen mukaisten kurssien ja materiaalien hyödyntäminen
- Oman yksikön laadunhallintajärjestelmän tunteminen ja läpikäynti
- Aktiivinen palautteen kerääminen: esim. asiakaspalautteet, vertaisarviointi, tiimin palaute, kouluttajan ja omat jaksoarviointit, Pro Medicon Taitopuu
- Kouluttajalääkärin kanssa käydyissä ohjauskeskusteluissa käsitellään kutakin HTTHK:n periaatetta omasta työstä nousseiden tilanteiden pohjalta
- Eettiset pohdinnat ja keskustelut potilastapausten perusteella
- Kantelujen läpikäynti
- MOJO-koulutuksen (10 op) laajentaminen lähijohtajakoulutukseksi (30 op)
- Vuorovaikutuskoulutukset
- Keskustelut kollegojen ja kouluttajalääkärin kanssa myös eettisistä kysymyksistä
- Erilaisten vuorovaikutustilanteiden ohjattu harjoittelu
- STLY:n kevät- ja syysseminaarit sekä paikallisyhdistysten kokoukset
- Osallistuminen Lääketiedetapahtumiin
- Oman työpaikan kokousten valmistelu ja vetäminen
- Esitelmien ja luentojen pitäminen, kirjoitukset ammattilehdissä
- Miten lähtisit purkamaan kiusaamistilannetta omassa työyhteisössäsi?
- Tieteellisten artikkelien ja näytönastekatsausten läpikäynti kouluttajalääkärin kanssa tai ryhmässä (esim. Käypä hoito, Cochrane)

- Tiedonhakukoulutukset, esim. VVYO:n ja Duodecimin verkkokurssit
- Oman organisaation varhaisen tuen malliin tutustuminen

Suoritusvaatimukset

- Vähintään viisi dokumentoitua asiantuntijataitojen ja hyvän ammattikäytännön kehittymiseen liittyvää suoritetta yllämainittuja keinoja hyödyntäen

Oppimistapahtumat ja arviointi (Asiantuntijataidot ja hyvät ammattikäytännöt)

Omaa hyvät kliiniset lääkärin taidot ja osaa ajatella jokaisen potilaan kohdalla työn ja työkyvyn näkökulmia		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa työssään soveltaa hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteita, joita ovat lainmukaisuus; näyttöön perustuvan tiedon käyttö; asiakaskeskeisyys; yhteistyö ja yhteistoiminta; suunnitelmallisuus, laatu ja vaikuttavuus; monitieteinen ja moniammatillinen toimintatapa; ammatillinen pätevyys ja riippumattomuus; eettisyys ja luottamuksellisuus.		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Kokee itsensä työterveyslääkäriksi. Tietää ja tuntee työterveyshuollon ja työlääkätieteen kehittymisen taustat ja historian.		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Omaa hyvät taidot ja kehittää niitä jatkuvasti: vaikuttavat vuorovaikutustaidot, tiimityöskentely, johtaminen, esimiestäidot, alaiäidot, esiintyminen, kokouskäytännöt, ajankäytön hallinta, ongelmien ratkaisutaidot, yhteistyötaidot, mediaosaaminen, tiedonhakutaidot, oman työn pohdinta (reflektiivisyys), epävarmuuden sieto, kehittävä työote, palautteen antaminen ja saaminen, moniammatillinen työote, verkosto- ja projektityötaidot, ristiriitatilanteissa toimiminen, omasta ja lähipiirin työhyvinvoinnista ja palautumisesta huolehtiminen		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 4: ASIAKASYHTEISTYÖSUHTEEN LUOMINEN JA YLLÄPITO

Motto: Myös asiakassuhde toimii, kun sen eteen tehdään jatkuvasti töitä!

Tavoitteet

- Ymmärtää asiakaslähtöisen toimintatavan perusteet ja osaa toimia asiakaslähtöisesti, osaa luoda ja ylläpitää asiakassuhteen HTTHK:n mahdollistamiseksi
- Ymmärtää asiakasorganisaation toiminnan ja toimintojen periaatteet
- Osaa yhteistyössä yrityksen kanssa laatia työpaikan tarpeisiin ja lähtökohtiin perustuvan työterveyshuollon toimintasuunnitelman niin, että siitä ilmenevät selkeästi työpaikan tarpeet sekä työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyö: tavoitteet, yleinen sisältö, suunnitellut toimenpiteet, aikataulut ja vastuut sekä seuranta ja arviointi
- On aktiivinen työterveysyhteistyön toteuttaja asiakasyrityksen kanssa ja osaa laatia yhteistyössä sen kanssa mm.
  - Työkyvyn seuranta, hallinta ja varhainen tuki -käytännön, sairauspoissaolojen seuranta -mallin, työsuojelun toimintaohjelman työterveyshuollon osuuden, yrityksen päihdeohjelma, epäasiallisen käytökseen puuttumis- ja työhyvinvointiohjelmat
  - Tuntee yrityksille tehtävien raporttien sisällöt ja osaa niiden tulkinna
  - Hallitsee työterveysneuvottelun sujuvan vetämisen ja hyvät kokouskäytännöt
- Tuntee Kela-korvausasiat
- Tuntee työkyvyn tukemisen sosiaalivakuuksellisen keinovalikoiman
- Osaa perustella työterveyshuollon merkityksen yritystoiminnan kannalta (mm. yrityksen talous, tuotannon häiriöttömyys, tuottavuus, imago, riskienhallinta)
- Ymmärtää tietojen annon, neuvonnan ja ohjauksen (TANO) läpäisevyyden kaikessa työterveyshuoltotoiminnassa paitsi yksilöiden myös työyhteisöjen osalta, tavoitteina terveyden, työkyvyn sekä työyhteisön toimivuuden edistäminen

Esimerkkejä keinoista

- Palveluista sopimiseen osallistuminen
- Asiakasyritysten työterveyshuollon palvelusopimukseen ja toimintasuunnitelmiin perehtyminen ja vm. laatimiseen ja päivittämiseen osallistuminen; aluksi ohjatusti kouluttajalääkärin tai työterveyshoitajan kanssa
- Perehtyminen TTL:n, STM:n ja KELA:n verkkosivuihin
- Asiakasyritystensä johto- ja yhdyshenkilölistojen laadinta esim. verkostokartan muotoon
- Asiakasyritystensä kotisivuihin perehtyminen ja niiden hyödyntäminen eri asiakastilanteissa
- Keskustelut yritysjohdon ja esimiesten kanssa yrityksen tavoitteista, strategiasta, taloudesta ja ajankohtaisesta tilanteesta/tulevista muutoksista
- Työterveyshuollon taloudellista vaikuttavuutta kuvaavien raporttien ja artikkelien lukeminen
- Asiakkuus- ja palvelujen hankinta -kirjallisuuden lukeminen
- Alustus tai referointi asiakkuuskirjallisuuden pohjalta omalla työpaikalla

Suoritusvaatimukset

- Vähintään viiden erilaisen asiakasyrityksen työterveyshuoltosopimuksen ja -suunnitelman läpikäyminen kouluttajalääkärin kanssa
- Vähintään viiden asiakasyrityksen työterveyshuollon toimintasuunnitelman laatiminen/päivittäminen kouluttajan ohjauksessa

Oppimistapahtumat ja arviointi (Asiakasyhteistyösuhteen luominen ja ylläpito)

Osaa luoda ja ylläpitää asiakassuhteen HTTHK:n mukaisesti
 Tuntee yritystensä työterveyshuoltosopimusten sisällön ja osaa tehdä työterveyshuollon toimintasuunnitelman yhteistyössä yrityksen kanssa niin, että siitä ilmenevät selkeästi työpaikan tarpeet sekä työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyö: tavoitteet, yleinen sisältö, suunnitellut toimenpiteet, aikataulut, vastuut ja seuranta

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa ja on aktiivinen työterveysyhteistyön toteuttaja yrityksen kanssa
Tuntee mm. työkyvyn seuranta, hallinta ja varhainen tuki -käytännön, sairauspoissaolojen seurannan, työsuojelun toimintaohjelman, yrityksen päihdeohjelman sekä tyky-ohjelman, Kela-korvausasiat
Tuntee yrityksille tehtävien raporttien sisällöt ja osaa niiden tulkinna
Hallitsee työterveysneuvottelun sujuvan vetämisen. On aktiivinen yhteydenpitäjä työnantajaan päin ja tuntee asiakasyritystensä yhteistyöhenkilöt ja johdon

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa perustella työterveyshuollon merkityksen yritystoiminnan kannalta

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Vähintään 5 asiakasyrityksen työterveyshuoltosopimuksen ja -suunnitelman läpikäyminen kouluttajalääkärin kanssa.
Vähintään 5 asiakasyrityksen tth:n toimintasuunnitelman laatiminen/päivittäminen kouluttajan ohjauksessa.

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 5: TYÖPAIKKASELVITYS

Motto: Vasta, kun tuntee työpaikan olosuhteet, sen kuormitukset, altisteet, toiminnan sekä terveyden ja työkyvyn edistämisen ja työjärjestelyjen mahdollisuudet, on hyvä perusta toimia työterveyslääkärinä!

Tavoitteet

- Osaa suunnitella ja toteuttaa moniammatillisena ja työpaikan kanssa yhteistyönä tehtävät eritasoiset ja eri tavoin kohdennetut työpaikkaselvitykset erikokoisissa yrityksissä sekä yhteistyönä laatia yritystä hyödyttävän työpaikkakäyntiraportin suosituksineen. Osaa myös perustella, millä tavoin yritys suositusten toteuttamisesta hyötyy. Ymmärtää, että työpaikkaselvitys on osa työpaikan riskienarvioinnin prosessia
- Tuntee yrityksen toimialan, toiminnan ja tavoitteet sekä työpaikan olosuhteet, työtehtävät ja ammatit. Osaa myös hyödyntää työterveyshuollon omia ja työpaikan kanssa yhteisiä tietolähteitä (mm. sairauspoissaolot, käyntisyyt sekä henkilöstö-hallinnon indikaattorit: mm. työvoimariskit, työpaikan riskinarviointi, työilmapiirikyselyt)

- Tuntee riskien hallintaa koskevan lainsäädännön. Tuntee riskinarvioinnin periaatteet ja työpaikkaselvitysten tavallisimmat menetelmät sekä osaa käyttää tavallisimpia työterveyshuollon tiedonhaun menetelmiä, esim. kemiallisen riskin arvioinnissa. Tuntee erityisäitiyspäivärahan perusteet
- Tuntee ja osaa käyttää tavallisimpia systemaattisia työpaikkaselvitysmenetelmiä. Hallitsee työpaikan kuormitus- ja vaaratekijöiden terveydellisen merkityksen arvioinnin. Osaa hyödyntää työpaikkaselvitystä osana osuvaa sairaanhoitoa ja työkyvyn tukemista
- Osaa arvioida työpaikan tapaturmariskit ja ensiaputarpeet sekä laatia yhdessä työpaikan kanssa sille sopivan ensiapuohjeistuksen sekä informoida yritystä vakavien akuuttisairauksien/tapaturmien hoitokäytännöistä. Osaa myös tukea työpaikkaa valmiussuunnitelman laadinnassa ja päivittämisessä

Esimerkkejä keinoista

- Keskustelut asiakasvastuullisen tiimin jäsenten ja kouluttajalääkärin kanssa
- TTHVYO:n Työpaikkaselvitys-kurssi
- Systemaattisten riskinarviointi- ja työpaikkaselvitysmenetelmien opiskelu (esim. STM:n riskinarviointikaavake, Tikka)
- Keskustelut työsuojeluihmisten ja yritysjohdon kanssa
- Työpaikkaselvitys-prosessikaavion piirtäminen
- Ammattien yleisiin vaatimuksiin perehtyminen esim. ammattinetti.fi -sivujen kautta
- Oman työterveyshuoltoyksikön työpaikkaselvitysohjeistuksiin perehtyminen
- Perusteellinen perehtyminen HTHK-kirjaan ja Työstä terveyttä -kirjaan
- Soveltuvaan lainsäädäntöön perehtyminen
- Työterveyslaitoksen ao. kurssit
- Työpaikkakohtaisten ensiapuohjeiden ja valmiussuunnitelmien laadintaan osallistuminen
- Ensiapuharjoitukseen osallistuminen tai niiden pitäminen
- Perehtyy paikallisiin ja alueellisiin ensihoito-ohjeisiin ja tutustuu toimijoihin

Suoritusvaatimukset

- Tekee vähintään 10 ohjattua/valvottua perustyöpaikkaselvitystä
- Tekee ohjatusti vähintään 5 vaativampaa suunnattua tai erityisselvitystä jollain systemaattisella selvitysmenetelmällä toteutettuna
- Laatii kyseisistä työpaikkaselvityksistä raportit yhteistyössä ja käsittelee ne kouluttajalääkäriinsä kanssa
- **Huom:** Työpaikkaselvityksistä vähintään puolet on oltava sellaisia, joissa on erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavia tekijöitä, jotka edellyttävät kemiallisten, fysikaalisten ja biologisten riskien arviointia

Oppimistapahtumat ja arviointi: Työpaikkaselvitys

Osaa suunnitella ja toteuttaa moniammatillisena ja työpaikan kanssa tehtävänä yhteistyönä eri tasoiset ja eri tavoin kohdennetut työpaikkaselvitykset eri kokoisissa yrityksissä sekä yhteistyönä laatia yritystä hyödyttävän työpaikkakäyntiraportin suosituksineen. Osaa myös perustella, millä tavoin yritys suositusten toteuttamisesta hyötyy. Ymmärtää, että työpaikkaselvitys on osa työpaikan riskinarvioinnin prosessia		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee riskien hallintaa koskevan lainsäädännön. Tuntee riskinarvioinnin periaatteet ja työpaikkaselvitysten tavallisimmat menetelmät sekä osaa käyttää tavallisimpia työterveyshuollon tiedonhaun menetelmiä, esim. kemiallisen riskin arvioinnissa. Tuntee erityisäitiyspäivärahan perusteet		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee yrityksen toimialan, toiminnan ja tavoitteet sekä työpaikan olosuhteet, työtehtävät ja ammatit. Osaa myös hyödyntää omia ja yhteisiä työterveyshuollon ja työpaikan tietolähteitä (mm. henkilöstöhallinnon indikaattorit: työvoimariskit, sairauspoissaolot ja käyntisyöt)

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Hallitsee työpaikan kuormitus- ja vaaratekijöiden terveydellisen merkityksen arvioinnin. Osaa hyödyntää työpaikkaselvitystä osuvan sairaanhoidon ja työkyvyn tukemisen osana

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa arvioida työpaikan tapaturmariskit ja ensiaputarpeet sekä laatia yhdessä työpaikan kanssa sille sopivan ensiapuohjeistuksen

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tekee vähintään 10 ohjattua perustyöpaikkaselvitystä.

Tekee vähintään 5 ohjattua, kohdennettua työpaikkaselvitystä jollain systemaattisella selvitysmenetelmällä toteutettuna.

Laatii kyseisistä työpaikkaselvityksistä raportit yhteistyössä ja käsittelee ne kouluttajalääkäriensä kanssa.

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 6: TYÖYHTEISÖN TOIMIVUUDEN EDISTÄMINEN

Motto: Työterveyshuolto voi työpaikan kanssa yhdessä toimien merkittävästi edistää sekä yksilöiden että työpaikkojen terveyttä ja toimivuutta.

Tavoitteet

- Tuntee työ- ja organisaatiopsykologian perusteet ja ymmärtää, miten työyhteisön jäsenet ja esimies vaikuttavat yhteisön ja yksilön hyvinvointiin

- Tuntee sujuvan työn terveyttä tukevan merkityksen ja tuntee työn kehittämisen periaatteita esim. muutostilanteissa
- Tietää ja osaa soveltaa, miten työterveyshuollon keinoin, moniammatillisesti edistetään työyhteisön toimivuutta. Ymmärtää työpaikan mahdollisuudet terveyden edistämisen areenana
- Ymmärtää tietojen annon, neuvonnan ja ohjauksen (TANO) läpäisevyyden kaikessa työterveyshuoltotoiminnassa, myös työyhteisöjen osalta
- Pystyy auttamaan työpaikkoja toimintaohjeiden ja -mallien laatimisessa esim. kiusaamisen, epäasiallisen käytöksen ja päihdeongelmien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi
- Tuntee työyhteisön toimintaa selvittelevien tavallisimpien kyselyjen ja mittareiden periaatteet, mahdollisuudet ja tulosten tulkinnan
- Tietää, miten toimitaan ja viestitään eri kriisitilanteissa (yksilön kriisit, onnettomuudet, irtisanomiset) sekä osaa potilasohjauksen näissä tilanteissa. Tuntee debriefingin periaatteet

Esimerkkejä keinoista

- Suunnittelee, tekee ja raportoi kohdennettuja työpaikkaselvityksiä yhdessä työterveyspsykologin kanssa
- Keskustelee työterveyspsykologien, työterveyshoitajien ja kouluttajalääkäreiden sekä työsuojeluvaltuutettujen ja luottamusmiesten kanssa
- Työ- ja organisaatiopsykologian perusteet -kurssi (esim. Aducate/Kuopion kesäyliopisto)
- Johonkin/muutamaan psyykkisen työkyvyn systemaattiseen selvitysmenetelmään perehtyminen (esim. Tikka, Miva)
- Työilmapiirikyselyjen analysointia ja purkuihin osallistuminen
- Yrityksestä muodostuvien raporttien ja tilastojen tarkastelu ja arviointi psyykkisen hyvinvoinnin näkökulmasta
- Työpsykologiseen kirjallisuuteen perehtyminen

Suoritusvaatimukset

- Osallistuminen vähintään yhteen isoon tai kahteen pienempään työyhteisön kehittämishankkeeseen tai interventioon ja sen läpikäynti kouluttajalääkärin kanssa

Oppimistapahtumat ja arviointi (Työyhteisön toimivuuden edistäminen)

Tuntee työ- ja organisaatiopsykologian perusteet ja ymmärtää, miten työyhteisön jäsenet ja esimies vaikuttavat yhteisön ja yksilön hyvinvointiin. Tuntee sujuvan työn terveyttä tukevan merkityksen ja tuntee työn kehittämisen periaatteita esim. muutostilanteissa		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tietää ja osaa soveltaa, miten työterveyshuollon keinoin, moniammatillisesti edistetään työyhteisön toimivuutta. Ymmärtää työpaikan mahdollisuudet terveyden edistämisen areenana. Ymmärtää tietojen annon, neuvonnan ja ohjauksen (TANO) läpäisevyyden kaikessa työterveyshuoltotoiminnassa, myös työyhteisöjen osalta		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pystyy auttamaan työpaikkoja toimintaohjeiden ja -mallien laatimisessa esim. kiusaamisen, epäasiallisen käytöksen ja päihdeongelmien ehkäisemiseksi ja hoitamiseksi Tuntee työyhteisön toimintaa selvittelevien tavallisimpien kyselyjen ja mittareiden periaatteet, mahdollisuudet ja tulosten tulkinnan		
--	--	--

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tietää ja ymmärtää, miten toimitaan ja viestitään eri kriisitilanteissa (yksilön kriisit, onnettomuudet, irtisanomiset), osaa potilasohjauksen näissä tilanteissa. Tuntee debriefingin periaatteet

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 7: TERVEYSTARKASTUKSET YKSILÖN TERVEYDEN EDISTÄMISESSÄ

Motto: *Terveystarkastus on parhaimmillaan on vaikuttavaa työtä!*

Tavoitteet

- Ymmärtää terveystarkastukset osaksi työterveyshuollon prosessia, jossa työpaikkaselvitys on toiminnan perusta
- Ymmärtää terveystarkastusten tavoitteet (esim. työntekijän suojeleminen, terveyden edistäminen, tehtäväkohtaiset terveyden erityisvaatimukset, työkyvyn arviointi ja tukeminen)
- Osaa tehdä erityyppisiä terveystarkastuksia (työhön sijoitettaessa, toimittaessa erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä, vajaakuntoisten tarkastukset, vapaaehtoiset tarkastukset kuten ikäryhmä-, määräaikais-, osasto- ja ammattikohtainen terveystarkastus)
- Osaa laatia tarkastetulle yhteistyössä hänen kanssaan henkilökohtaisen (työ)terveyssuunnitelman
- Osaa tehdä yhteenvedon myös moniammatillisesti toteutuvista terveystarkastuksista
- Hallitsee keskeiset työterveyshuollon niin yksilökohtaiset mittarit ja toimenpiteet (mm. yksilökyselyt, spirometria, työpaikka-PEF, EKG ja audiometri ja näiden tulosten tulkinta) kuin työpaikkakohtaisten yhteenvedojen, tilastojen ja raporttien teon ja tulkinnan
- Ymmärtää tietojen annon, neuvonnan ja ohjauksen (TANO) läpäisevyyden kaikessa työterveyshuoltotoiminnassa niin yksilöiden kuin työyhteisöjen osalta, myös sairausvastaanotoilla, tavoitteena terveyden ja työkyvyn edistäminen

Esimerkkejä keinoista

- Työpaikkakohtaisten terveystarkastusten suunnittelu, toteuttaminen, palautteen anto, arviointi ja seuranta yksilö- ja työpaikkatasolla oman tiimin kanssa niin, että ne kattavat eri terveystarkastustyyppisiä
- Terveystarkastusten ja niiden yhteenvetojen läpikäynti kouluttajalääkärin kanssa
- Terveystarkastukset työterveyshuollossa -kirjan läpikäynti
- Ammattien ja työtehtävien kuvauksiin perehtyminen ammattinetti.fi
- Henkilökohtaisen terveystarkastuksen teko itselle
- Harjoittelee tavallisimpien tutkimusten tekemistä käytännössä (tekee itse esim. työterveyshoitajan kanssa audiometrin, spirometrin, EKG:n, työpaikka-PEFin ohjaamisen)

Suoritusvaatimukset

- Terveystarkastusten suunnittelu, tekeminen ja kirjallinen yhteenveto kuudessa asiakasyrityksessä niin, että ne kattavat erityyppiset terveystarkastukset
- Henkilökohtaisen terveystarkastuksen teko 15 tarkastettavalle yhteistyössä heidän kanssaan

Oppimistapahtumat ja arviointi (Terveystarkastukset yksilön terveyden edistämiseksi)

Ymmärtää terveystarkastukset osaksi työterveyshuollon prosessia, jossa työpaikkaselvitys on työkelppoisuusarvion perusta		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Ymmärtää terveystarkastusten tavoitteet (esim. työntekijän suojeleminen, terveyden edistäminen, tehtäväkohtaiset terveyden erityisvaatimukset, työkyvyn arviointi ja tukeminen)		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa tehdä erityyppisiä terveystarkastuksia (työhön sijoitettaessa, toimittaessa erityistä sairastumisen vaaraa aiheuttavissa töissä, vajaakuntoisten tarkastukset, vapaaehtoiset tarkastukset kuten ikäryhmä-, määräaikais-, osasto- ja ammattikohtainen terveystarkastus)		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa laatia tarkastetulle yhteistyössä hänen kanssaan henkilökohtaisen (työ)terveyssuunnitelman		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Hallitsee keskeiset työterveyshuollon niin yksilökohtaiset mittarit ja toimenpiteet, mm. yksilökyselyjen, spirometrian, työpaikka-PEFin, EKG:n ja audiometrian teon ja tulosten tulkinnan kuin työpaikkakohtaisten yhteenvetojen, tilastojen ja raporttien teon ja tulkinnan		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 8: SAIRAAHOITO TYÖTERVEYSHUOLLOSSA, TYÖPERÄISET SAIRAUDET JA AMMATTITAUDIT

Motto: Hyvin suunniteltu ja sujuva työ voi parantaa tekijänsä terveyttä, toiminta- ja työkykyä. Työkykyä tuetaan myös sairaanhoidon keinoin.

Tavoitteet

- Toteuttaa työterveyspainotteista sairaanhoitoa Työterveyshuollon hyvä sairaanhoitokäytäntö -suosituksen mukaisesti, osana perusterveydenhuoltoa
- Osaa ajatella jokaisen potilaan kohdalla työn mahdollista osuutta sairauden synnyssä ja toisaalta sairauden mahdollista vaikutusta työkykyyn
- Osaa selvittää vastaanotolla systemaattisesti työntekijän ammatti- ja altistumishistorian
- Osaa työkykyongelmien hoidon niin työpaikan kanssa tehtävänä työterveysyhteistyönä kuin erikoissairanhoidon kanssa tehtävänä koordinoituna
- Tuntee laajasti hyvät hoitokäytännöt ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän
- Osaa määrittää sairauteen, työtehtävään ja työpaikan työnmuokkausmahdollisuuksiin nähden sopivan sairauspoissaolon sekä huolehtia seurannasta ja työhön paluusta
- Tuntee työstä poissaoloihin liittyvän sosiaalivakuutuksen
- Osaa epäillä ammattitauteja sekä osaa tehdä niiden perustutkimukset, niihin liittyvät läheteet ja lausunnot (lähete ammattitautia epäiltäessä, E-lausunnot ja ilmoitus todetusta ammattitaudista työsuojelupiiriin) ja seurata niitä hoito- ja kuntoutustoimenpiteiden jälkeen
- Tuntee ja osaa soveltaa ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuuksia aktiivisesti

Esimerkkejä keinoista

- Perehtyy hyviin hoitokäytäntöihin: mm. työterveyshuollon kannalta keskeiset Käypä hoito -suositukset, Cochrane-suositukset ja STM:n kiireettömän hoidon kriteerit sekä alueelliset hoito- ja hoidonpohjastusohjeet
- Perehtyy STM:n suositukseen Työterveyshuollon hyvä sairaanhoitokäytäntö
- Pitää kirjaa esim. viikon ajan potilaidensa vastaanoton syiden työperäisyydestä ja työhön liittymisestä ja vaikutuksesta työkykyyn, sitten yhteinen keskustelu ja arviointi kouluttajalääkärin kanssa
- Keskustelut kouluttajalääkärin kanssa sopivan sairausloman pituudesta omien potilaidensa osalta
- Kelan sairauspoissaolojen kirjoittamisohjeisiin perehtyminen, erityisesti perehtyminen osasairauspäivärahakäytäntöihin sekä muihin osa-aikatyön mahdollisuuksiin ja edellytyksiin
- Työterveyslaitoksen suojainnäyttelyyn tutustuminen

- Kliiniset palvelut eri erikoisaloilla
- Moniammatillisesti tutkittujen potilaiden työkykyisyydestä keskustelu tiimin kesken
- Työeläkevakuutusyhtiöiden sekä Työ- ja elinkeinoministeriön verkko-sivuihin tutustuminen
- Toimintakyky- ja sosiaalivakuutus kirjallisuuden lukeminen

Suoritusvaatimuksia

- Sairauksien työhön liittyvyyden tunnistaminen: 20 potilastapauksen läpikäynti yhdessä kouluttajalääkärin kanssa: tapauksen työhön liittyvyys, liittyminen työterveyshuollon muihin prosesseihin, hyvän hoitokäytännön huomiointi, hoidon porrastus ja seuranta, työhön paluu
- Työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen malli (sis. mm. hälytysrajat, esimiesten toiminta, oimailmoitusmenettely lyhyissä sairauspoissaoloissa, työhönpaluun tukimuodot) läpikäyminen 5 työpaikan kanssa
- Työhön paluun tuki -asioiden selvittely ja sopiminen 5 työpaikan kanssa (mm. työjärjestelyt, korvaava työ, työaikajärjestelyt, työkierto, osasairauspäiväraha, työparityöskentely, kuntoutus, kohdennetut työpaikkakäynnit, ergonomia-järjestelyt, työfysioterapeutin vastaanotto ja ohjaus tules-ongelmissa)

Oppimistapahtumat ja arviointi (Sairaanhoito työterveyshuollossa, työperäiset sairaudet ja ammattitaudit)

Toteuttaa työterveyspainotteista sairaanhoitoa työterveyshuollon hyvä sairaanhoitokäytäntö -suositusten mukaisesti, osana perusterveydenhuoltoa. Osaa ajatella jokaisen potilaan kohdalla työn mahdollista osuutta sairauden synnystä ja toisaalta sairauden mahdollista vaikutusta työkykyyn		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa työkykyongelmien hoidon niin työpaikan kanssa tehtävänä työterveysyhteistyönä kuin erikoissairaanhoidon kanssa tehtävänä koordinoituna, tuntee laajasti hyvät hoitokäytännöt ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa kirjoittaa sairauteen, työtehtävään ja työpaikan mahdollisuuksiin muokata työtä sopivan sairauspoissaolon ja huolehtia seurannasta ja työhön paluusta		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee työstä poissaoloihin liittyvän sosiaalivakuutuksen		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa epäillä ammattitautia sekä osaa tehdä niiden perustutkimukset, niihin liittyvät läheteet ja lausunnot (lähete ammattitautia epäiltäessä, E-lausunnot ja ilmoitus todetusta ammattitaudista työsuojelupiiriin) ja seurata niitä hoito- ja kuntoutustoimenpiteiden jälkeen. Tuntee ja osaa soveltaa ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuuksia aktiivisesti		
---	--	--

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

OSAAMISALUE 9: YKSILÖN TYÖ- JA TOIMINTAKYVYN ARVIOINTI JA TUKEMINEN

Motto: Työterveyslääkäri on terveyden edistämisen, työn terveysvaikutusten ja työkyvyn paras asiantuntija!

Tavoitteet

- Osaa luotettavasti arvioida työkykyä suhteessa työtehtäviin, myös erityisten ammattien (esim. palomies, sukeltaja, merimies, ammattikuljettaja) osalta, tarkentaa jatkuvasti tietojaan työstä ja sen muokkausmahdollisuuksista
- Käyttää työssään luotettavia työ- ja toimintakyvyn mittareita sekä osaa tulkita niitä
- Tuntee ja osaa soveltaa hoidossaan olevien työpaikkojen työkyvyn tukemisen keinoja, mm. työkyvyn varhaisen tuen, seurannan ja työhön paluun tukemisen mallia
- Osaa monipuolisesti käyttää ammatillisen, lääkinnällisen ja sosiaalisen kuntoutuksen sekä sosiaalivakuutuksen mahdollisuuksia ja omaa hyvän järjestelmätuntemuksen
- Osaa sopivan sairauspoissaolon kirjoittamisen ja seurannan, osaa arvioida työn mahdollisesti tervehtymistä edistävät ja toisaalta sitä estävät tekijät
- Ymmärtää työkykyä ylläpitävän toiminnan perustan, hoidossaan olevien työpaikkojen sisäisen toiminnan periaatteet ja työterveyshuollon asiantuntijaroolin työpaikkojen tyky-toiminnassa
- Osaa tehdä vaikuttavasti yksilön terveyden edistämistyötä (erityisesti tupakka, alkoholi, ylipaino, uni, ravinto ja vähäinen liikunta) ja hyödyntää terveyden edistämisessä myös yhteistyötä työpaikkojen kanssa
- Osaa kerätä relevanttia tietoa asiakasyritysten henkilöstön terveydestä ja työkyvystä, analysoida sen luotettavasti ja raportoida ymmärrettävästi
- Osaa suunnitella ja toteuttaa moniammatillisesti työpaikan tarpeisiin perustuvan terveyden ja työkyvyn edistämisen intervention käyttäen tutkittuun tietoon perustuvia menetelmiä

Esimerkkejä keinoista

- Selvittää huollossaan olevien yritysten mahdollisuuksia työn yksilölliseen muokkaamiseen tai korvaavaan työhön sairauden estäessä tavanomaisen työskentelyn
- Yrityksen tyky-toimintasuunnitelman laatimiseen/päivittämiseen osallistuminen yhdessä työpaikan kanssa

- Oman työpaikan tyky-toimintaohjelmaan perehtyminen tai sen laadinta kehittämistehtävänä
- Moniammatillisesti tutkittujen potilaiden työkykyasioiden pohtiminen tiimissä ja kouluttajalääkärin kanssa
- Tekee verkostokartat alueensa kuntoutusalan toimijoista ja työkyvyn tukemisen mahdollisista toimijoista
- Selvittää erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon lääkinnällisen kuntoutuksen järjestelyt ja mahdollisuudet toiminta-alueellaan
- Laatii vuo-/prosessikaavion KELA:n kuntoutuksen mahdollisuuksista ja niihin hakeutumisesta: yksilöpsykoterapia, kuntoremontti-, ASLAK-, TYK- ja sairauskohtaiset sekä sopeutumisvalmennuskurssit
- Perehtyy eri toimijoiden järjestämien ammatillisen kuntoutuksen mahdollisuuksiin ja muotoihin: ainakin työeläkejärjestelmä, KELA, työvoimahallinto, työterveyshuollon omat päätökset, liikenne- ja tapaturmavakuutus, sotilasvammata, MELA
- Tekee yhteenvedon/verkostokartan sosiaalisen kuntoutuksen toimijoista alueellaan sekä palvelujen käytännöistä
- Vierailut työvoimatoimistoon, A-klinikalle, kuntoutuslaitokseen, kuntoutustutkimus-poliklinikalle, psykoterapeutin luona
- Perehtyminen työhön paluun kannalta optimaalisten sairauspoissaolojen kirjoittamisen ohjeisiin ja käytäntöihin

Suoritusvaatimukset

- Vähintään 20 työkyvyn arviointia ja keskustelu näistä kouluttajalääkärin kanssa
- Vähintään 10 ohjatun tai itsenäisesti vedetyn työterveysneuvottelun toteuttaminen

Oppimistapahtumat ja arviointi (Yksilön työ- ja toimintakyvyn arviointi ja tukeminen)

Osaa luotettavasti arvioida työkykyä suhteessa työtehtäviin, myös moniammatillisesti		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee ja osaa käyttää tavallisimpia työ- ja toimintakyvyn mittareita sekä tulkita niitä		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee ja osaa soveltaa hoidossaan olevien työpaikkojen työkyvyn tukemisen keinoja, mm. työkyvyn varhaisen tuen, seurannan ja työhön paluun tukemisen mallia		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa monipuolisesti käyttää ammatillisen, lääkinnällisen ja sosiaalisen kuntoutuksen sekä sosiaalivakuutuksen mahdollisuuksia		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

--	--	--

Osaa sopivan sairauspoissaolon kirjoittamisen ja seurannan, osaa arvioida työn mahdollisesti tervehtymistä edistävät ja toisaalta kuormittavat tekijät

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Ymmärtää työkykyä ylläpitävän toiminnan perustan, hoidossaan olevien työpaikkojen sisäisen toiminnan periaatteet ja työterveyshuollon asiantuntijaroolin niiden tyky-toiminnassa.

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa tehdä vaikuttavasti yksilön terveyden edistämistä (erityisesti tupakka, alkoholi, ylipaino, nukkuminen, ravinto ja vähäinen liikunta) ja hyödyntää terveyden edistämässä myös yhteistyötä työpaikkojen kanssa

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

D. TYÖKYVYN ARVIOINTI JA KUNTOUTUSJAKSO 6 KK

Motto: Työikäisen lääkinnällisellä ja ammatillisella kuntoutuksella pyritään kuntoutujan elämäntilanteen ja työkyvyn kokonaisuuden hahmottamiseen ja hallintaan. Kuntoutuksella pyritään muutokseen.

HUOM: Työterveyshuollon virtuaaliyliopiston Työkyvyn arviointi ja kuntoutus-kurssi kattaa koko osaamisalueen aineiston. Kurssin läpikäynti kyseisen jakson aikana kuntoutuslääkärin ohjaamana antaa myös 15 tuntia teoreettisen kurssimuotoisen koulutuksen pisteitä.

Tavoitteet

- Tietää alaan liittyvät säädökset ja ohjeet sekä sosiaalivakuutuksen ja osaa soveltaa niitä käytännön työssään.
- Osaa tehdä työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointia sekä itsenäisesti että osana moniammatillista tiimiä sekä laatia hyvän kuntoutussuunnitelman ja -selosteen
- Syventää tietojään ja osaamistaan työikäisen kuntoutuksen eri lajeista sekä eri toimijoiden työnjaosta sekä tuntee lääkinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen

eri toteutustavat ja kuntoutuksen palvelujärjestelmän toimijat/resurssit ja osaa hyödyntää niitä työssään

- Tietää kuntoutuksen vaikuttavuuteen vaikuttavat tekijät ja osaa hyödyntää tätä työssään
- Tuntee sekä lääkinnällisen että ammatillisen kuntoutuksen toimijat ja eri toteutustavat ja paikalliset resurssit/kuntoutusverkoston, osaa tehdä yhteistyötä niiden kanssa

Esimerkkejä keinoista

- Virtuaaliyliopiston Kuntoutus ja työkyvyn arviointi -kurssi kuntoutuslaitoksen kouluttajalääkärin ohjaamana
- Syventävä perehtyminen keskeisiin eläke-, kuntoutus-, tapaturma- ja toimeentulolakeihin ja -säädöksiin
- Perehtyy keskeisiin KELA:n kuntoutusstandardeihin ja -ohjeisiin (kela.fi) sekä eri työeläkelaitosten ohjeisiin
- Perehtyminen kuntoutuksen eri ammattiryhmien toimintaan ja mahdollisuuksiin keskustellen, tutustumiskäyntien ja esittelyjen avulla
- Työ- ja toimintakykyarvioiden sekä kuntoutussuunnitelmien teko moniammatillisessa tiimissä
- Kouluttajalääkärin kanssa käsitellään asiayhteyteen liittyvää lainsäädäntöä
- Kuntoutustutkimus-lausuntojen teko
- Tulotarkastusten ja loppulausuntojen tekeminen, lausuntojen läpikäynti kouluttajalääkärin kanssa.
- Verkostokaavion teko oman alueen kuntoutusalan toimijoista tai ammatillisen kuntoutuksen toimijoista, toimijoiden lyhyet esittelyt
- Esitysten ja esitelmien pito
- Kirjallinen yhteenvedo kouluttajalääkärin kanssa sovittavista aiheista
- Vierailut, tutustumiskäynnit, haastattelut
- Keskeisen kuntoutuksen tietosisällön opiskelu kirjallisuuden avulla
- Syventää tietoa työ- ja toimintakykymittareista ja niiden käytöstä, esim. **toimia.fi** tai tekemällä itselle toimintakykytestejä jakson aikana

Suoritusvaatimuksia

- Virtuaaliyliopiston kuntoutus ja työkyvyn arviointi -kurssi kuntoutuslaitoksen kouluttajalääkärin ohjaamana tai monimuotokurssina verkossa

Oppimistapahtumat ja arviointi (Kuntoutus ja työkyvyn arviointi)

Tietää alaan liittyvät säädökset ja ohjeet sekä sosiaalivakuutuksen ja osaa soveltaa niitä käytännön työssään.		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Osaa tehdä työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointia sekä itsenäisesti sekä että osana moniammatillista tiimiä sekä laatia hyvän kuntoutussuunnitelman ja -selosteen		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Syventää tietojaan ja osaamistaan työikäisen kuntoutuksen eri lajeista sekä eri toimijoiden työnjaosta sekä tuntee lääkinnällisen ja ammatillisen kuntoutuksen eri toteutustavat ja kuntoutuksen palvelujärjestelmän toimijat/resurssit ja osaa hyödyntää niitä työssään		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tietää kuntoutuksen vaikuttavuuteen vaikuttavat tekijät ja osaa soveltaa tätä työssään

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Tuntee lääkinällisen ja ammatillisen kuntoutuksen eri toteutustavat ja paikalliset resurssit/kuntoutusverkoston ja osaa hyödyntää niitä työssään sekä tehdä yhteistyötä niiden kanssa

Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

E. KLIININEN PALVELU MUILLA ERIKOISALOILLA 12 KK

Motto: Työterveyslääkäri on myös taitava klinikko, joka tuntee tavallisimpien erikoissairaanhoitossa hoidettujen sairauksien tutkimus- ja hoitokäytännöt, sairauksien ennusteen, kuntoutuksen ja vaikutukset työkykyyn.

Tavoitteet

- Syventää tietoja keskeisistä työikäisten sairauksista, niiden erotusdiagnostiikasta, hoidosta ja kuntoutuksesta, sairauden ennusteesta sekä vaikutuksesta työkykyyn
- Perehtyä erikoissairaanhoiton toimintatapoihin porrastetun sairaanhoidon mukaisesti
- Vahvistaa työterveyslääkärin verkostoja ja kykyä huolehtia työterveyshuollon koordinatiivisesta roolista
- Oppia keskeiset erikoissairaanhoiton diagnostiset käytännöt sekä työ- ja toimintakyvyn arviointitavat työterveyslääkärin kannalta tärkeimmissä sairauksissa
- Yksityiskohtaiset tavoitteet sovitaan kunkin kliinisen alan koulutuksesta vastaavan erikoislääkärin kanssa

Keinoja

- Aktiivinen poliklinikkatyöskentely
- Klinikameetingeihin osallistuminen

- Sairauksien työperäisyyden sekä työ- ja toimintakyvyn arviointien teko
- Potilastapausten tutkimus- ja hoitokäytäntöjen, potilasasiakirjojen ja lausuntojen läpikäynti kouluttavan erikoislääkärin kanssa
- Alueellisiin hoito-ohjeisiin ja -käytäntöihin perehtyminen
- Keskustelut ja esitykset erikoissairaanhoidon kollegoille työterveyshuollon tarpeista, tavoitteista ja keinoista
- Vuo- ja prosessikaavioiden teko kouluttajan kanssa valittavista aiheista
- Sairauslomakäytännöistä keskusteleminen
- Lääketieteellisen kirjallisuuden lukeminen: kirjat, artikkelit
- Ajankohtaiseen tieteelliseen, tutkimusnäyttöön perehtyminen
- Käypä hoito -ohjeisiin perehtyminen
- Esitelmät, esitykset ja yhteenvedot

Suoritusvaatimukset

- 12 kk:n oppimistapahtumien kirjaus lokikirjaan

Oppimistapahtumat ja arviointi (kliininen palvelu muilla erikoisaloilla)

Syventää tietoja keskeisistä työikäisten sairauksista, niiden erotusdiagnoosista, hoidosta ja kuntoutuksesta, sairauden ennusteesta sekä vaikutuksesta työkykyyn		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Perehtyä erikoissairaanhoidon toimintatapoihin porrastetun sairaanhoidon mukaisesti		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Vahvistaa työterveyslääkärin verkostoja ja kykyä huolehtia työterveyshuollon koordinaatiivisesta roolista		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Oppia keskeiset erikoissairaanhoidon diagnostiset käytännöt sekä työ- ja toimintakyvyn arviointitavat		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

--	--	--

F. TYÖTERVEYSLAITOSJAKSO 6 KK

Motto: *Jakson aikana syvennetään työterveyshuoltojakson osaamisalueiden ja työterveyshuoltoa tukevien tieteenalojen tietopohjaa ja osaamista.*

Jaksolle suositellaan laadittavaksi tarkennettu/yksilöllinen ohjelma yhdessä Työterveyslaitoksen kouluttajalääkärin kanssa.

Tavoitteet

- Syventää osaamistaan epäillä, tunnistaa, hoitaa ja kuntouttaa tavallisimpia työperäisiä sairauksia ja ammattitauteja. Tuntee tapaturmavakuutuslain soveltamisen ja osaa laatia asianmukaiset lausunnot
- Oppii luotettavasti arvioimaan työn tekijälleen aiheuttamat terveysvaarat
- Syventää taitojaan työkyvyn sekä ammatillisen kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien arvioinnissa ja osaa laatia vaikuttavan kuntoutussuunnitelman yhdessä potilaan kanssa
- Täydentää taitojaan työpaikkaselvityksen tekemisessä
- Vahvistaa osaamistaan työterveyshuoltoa tukevilla tieteenaloilla
- Saa hyvän käsityksen ja tiedon Työterveyslaitoksen tarjoamista palveluista, koulutuksesta ja tutkimuksesta sekä yhteistyön mahdollisuuksista (esim. työhygieenikot, asiantuntija-arviot)
- Perehtyy työterveyshuoltoa tukeviin tieteenaloihin kuten työhygieniaan, toksikologiaan, työfysiologiaan, työpsykologiaan, kognitiiviseen ergonomiaan ja epidemiologiaan
- Täydentää taitojaan alan tutkimustiedon hakemisessa, tulkinnessa ja soveltamisessa

Keinoja

- Potilastyö työlääkätieteen poliklinikalla/potilasosastolla, lausuntojen laatiminen
- Osallistuminen työterveyslaitoksen asiantuntijaryhmien toimintaan
- Tapausselostuksen valmistelu ja esittäminen sisäisessä koulutuksessa tai potilastapauksena Työterveyslääkärilehdessä
- Tutkittavien potilaiden altistumisen selvittäminen työpaikkatietojen ja tietolähteiden/tietohakujen avulla
- Osallistuminen työn terveysvaarojen arviointiin yhdessä asiantuntijan (esim. työhygieenikon) kanssa
- Työhygieeniset mittaukset, työyhteisökonsultaatiot, biologinen monitorointi
- Asiantuntijakonsultaatiot omista potilaista
- Vähintään kaksi syventävää työpaikkakäyntiä Työterveyslaitoksen asiantuntijan kanssa
- Säännöllinen osallistuminen viikoittaisiin meetingeihin (mm. perjantai- ja keskiviikkomeeting) ja jaksoon kuuluviin koulutustilaisuuksiin
- Työkykyarvioiden tekeminen moniammatillisen tiimin jäsenenä
- Lausuntojen laatiminen ammattitauti- ja työkykyarvion tutkimuksissa
- Kirjallinen työ tai artikkeli Työterveyslääkärilehden itseä kiinnostavasta aiheesta
- Osa-aikainen työskentely työhygienian yksikössä tai kliinisfysiologisessa laboratoriossa asiantuntijoiden ohjauksessa
- Virtuaaliyliopiston kurssit, mm. Journal Club
- Työterveyslaitoksen tiedonhakukoulutus
- Tutkimustyöhön osallistuminen

Suoritusvaatimuksia

- Vähintään 30 erikoissairaanhoidon tutkimuksia vaativan ammattitauti-epäilytapauksen tutkiminen, lausuntojen laatiminen sekä työoloja koskevan palaute tutkittavan työterveyshuollon kautta työpaikalle. Ellei omia potilastapauksia kerry riittävästi, osa potilastapauksista voidaan käydä tapausselostuksina kouluttajan kanssa tai ryhmämuotoisesti

Oppimistapahtumat ja arviointi (Työterveyslaitosjakso)

Syventää osaamistaan epäillä, tunnistaa, hoitaa ja kuntouttaa tavallisimpia työperäisiä sairauksia		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Oppii luotettavasti arvioimaan työn tekijälleen aiheuttamat terveysvaarat		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Syventää taitojaan työkyvyn sekä kuntoutustarpeen ja -mahdollisuuksien arvioinnissa		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Vahvistaa osaamistaan työterveyshuoltoa tukevilla tieteenaloilla		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Saa hyvän käsityksen ja tiedon Työterveyslaitoksen tarjoamista palveluista, koulutuksesta ja tutkimuksesta sekä yhteistyön mahdollisuuksista (esim. työhygieenikot, asiantuntija-arviot)		
Pvm	Oppimistapahtuma	Mitä opin ja mitä on vielä opittava?

Pvm	Suoritteet	Allekirjoitus

PVM	YHTEINEN jaksoarvio jo opitusta ja opintojen suuntaamisesta	Allekirjoitus

G. OSAAMISALUE- ja JAKSOKOHTAISIA ESIMERKKEJÄ HYVISTÄ LÄHTEISTÄ

Kaikkiin osaamisalueisiin sopivat hyviksi lähteiksi

- Tenttikirjallisuus
- Muu ajankohtainen ja tieteellinen, tutkimuksellinen tieto/artikkelit
- Työterveyslääkärilehti
- Virtuaaliyliopiston ao. kurssit ja tallenteet
- Työterveyslaitoksen ja yliopistojen koulutukset
- Finlex: lainsäädäntö perusteluineen

Osaamisalue 1: Työterveyshuolto osana suomalaista työelämää

- Verkkosivut: Tilastokeskus, TVL, TEM, TTL, Kela, EVA, ETLA, EK, STTK, SAK, Akava, Pardia, Työturvallisuuskeskus
- STM: Työterveys 2015
- Julkaisut ja tilastot: Työterveyshuolto Suomessa (TTL), Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt (TTL), ASA-rekisteri (TTL), Kelan työterveyshuoltotilasto (Kela), Työ ja terveys (TTL), Työolotutkimus (Tilastokeskus), Työtapaturma- ja ammattitautitilastot sekä TOT (TVL), Työolobarometri (TEM)
- Kirjoja: Muutostyössä (Jorma Mäkitalo ym, Verve), Suomen historia (Henrik Meinander, WSOY) tai Lyhyt Suomen historia (Matti Klinge, Otava); Lääkärit työssä, STLY 50 vuotta 1946-1996 (Sulevi Pellinen, STLY); Suomen poliittinen taloushistoria 1000-2000 (Markku Kuisma); Sata-komitea (Osmo Soininvaara); Työelämän huonontumisen lyhyt historia (Juha Siltala)
- Väitöskirjoja: Suuria käännekohtia vai tasaista kehitystä? Tutkimus Suomen terveydenhuollon suuntaviivoista (Yrjö Mattila, Kela, 2011)
- Millainen on oma työsopimus, oma työehtosopimus? Miten asiakasyritysten eri toimialojen työehtosopimukset poikkeavat omastasi?
- Työ- ja talouselämää sekä johtamista käsittelevät lehdet ja päivälehtien sivut: HS, alueelliset sanomalehdet, Kauppalehti, Kauppalehti Optio, Fakta, Talouselämä, Arvopaperi

Osaamisalue 2: Työterveyshuollon ja työsuojelun lainsäädännöllinen tausta

- **Työterveyshuollon lainsäädäntöä, mm:**
  - Työterveyshuoltolaki 21.12.2001/1383
  - Valtioneuvoston asetus hyvän työterveyshuoltokäytännön periaatteista, työterveyshuollon sisällöstä sekä ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden koulutuksesta 27.12.2001/1484
  - Työterveyshuollon ammattihenkilöiden ja asiantuntijoiden pätevyys ja STM:n ohjeet työterveyshuollon täydennyskoulutuksesta. STM-opas 2004:10
  - Valtioneuvoston asetus terveystarkastuksista erityistä sairastumisen varaa aiheuttavissa töissä 27.12.2001/1485
  - Ammattitautilaki ja -asetus 29.12.1988/1343 ja 29.12.1988/1347
  - Laki syöpäsairauden vaaraa aiheuttaville aineille ja menetelmille ammatissaan altistuvien rekisteristä 17.8.2001/717
- **Terveydenhuollon muuta lainsäädäntöä, mm:**
  - Asetus terveydenhuollon ammattihenkilöistä 28.6.1994/564
  - Laki potilaan asemasta ja oikeuksista 17.8.1992/785
  - Laki sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä 9.2.2007/159
  - Erikoissairaanhoidtolaki 1.12.1989/1062 ja STM:n asetus työterveyshuollon erikoislääkärinkoulutuksen kustannuksiin valtion varoista vuonna 2010 suoritettavasta määrärahasta 1650/2009
  - Terveydenhuoltolaki 30.12.2010/1326

- Kansanterveyslaki 28.1.1972/66
- Sairausvakuutuslaki ja -asetus 21.12.2004/1224 ja 01.11.1963/473
- **Kuntoutuksen lainsäädäntö**, kts. esim. Finlex asiasanahaku/kuntoutus
- **Eläkelait, mm:**
  - Laki takuueläkkeestä 20.8.2010/703, Työntekijän eläkelaki 19.5.2006/395, Kansaneläkelaki 11.5.2007/568, Valtion eläkelaki 22.12.2006/1295, Kunnallinen eläkelaki 13.6.2003/549, Evankelis-luterilaisen kirkon eläkelaki 18.4.2008/261, Maatalousyrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1280, Yrittäjän eläkelaki 22.12.2006/1272
- **Työelämän lainsäädäntöä, mm:**
  - Työturvallisuuslaki 23.8.2002/738
  - Laki työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoiminnasta 20.1.2006/44
  - Valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveysvaatimuksista 18.6.2003/577
  - Henkilötietolaki 22.4.1999/523
  - Laki yksityisyyden suojasta työelämässä 13.8.2004/759
  - Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621
  - Työsopimuslaki 26.1.2001/55
  - Yhdenvertaisuuslaki 20.1.2004/21
  - Laki yhteistoiminnasta yrityksissä 30.3.2007/334
- **STM, mm:**
  - Valtioneuvoston periaatepäätös Työterveys 2015, Työterveyshuollon kehittämissuunnitelmat (2004:3)
  - Työryhmäraportit: mm. Ehdotuksia työurien pidentämiseksi (Ahtela 2010); Työterveyshuolto ja työkyvyn tukeminen työterveysyhteistyönä (Rantahalvari 2011); Työhyvinvointityöryhmän raportti (Kuuskoski 2011); Kaikki mukaan! Osatyökykyisen työmarkkinoilla. Selvityshenkilön raportti (Lehto 2011)
  - Työterveyshuollon hyvä sairaanhoito -suositus 2010
- **Työoikeuden verkkosivut**
- **Julkaisuja:**
  - Lakikokoelma: Työterveyshuolto (Edita)
  - Potilasasiakirjojen laatiminen sekä niiden ja muun hoitoon liittyvä materiaalin säilyttäminen, Opas terveydenhuollon henkilöstölle (STM)
  - Työturvallisuuslaki, Soveltamisopas (Työterveyslaitos)
  - Työsuojelun perusteet (Työterveyslaitos)
  - Ohjeisto lääkärintodistusten kirjoittamisesta (Suomen lääkäriliitto)

Osaamisalue3: Asiantuntijataidot ja hyvät ammattikäytännöt

- TTHVYO-kursseista mm. Tth-Es, Tiedonhaku, Journal club
- Duodecimin Tiedonhakukurssi (itseopiskelukurssi)
- Kirjoja: Lääkärit työssä, STLY 50 vuotta 1946-1996 (Sulevi Pellinen); Lääkäriksi (Amos Pasternack ym.); Teollisuushygienian ja työlääkätieteen käsikirja (Leo Noro, 1951); Haastava potilas (Pekka Järvinen); Sairaanhoidon hyvä potilas (Satu Salonen); Onnistu alaisena (Markku Silvennoinen ym.); Asiantuntijasta esimies (Vesa Ristikannas ym. WSOY pro); Ammattina esimies (Pekka Järvinen, Wsoy pro); Lääkärin etiikka (Suomen Lääkäriliitto); Viisi hyvää kysymystä viikossa, Työterveyshuollon kouluttajalääkärin opas (Ritva Horppu ym, TTL); Työn ilo, Onnellisuuden taito työssä (Dalai Lama ym, Tammi)
- Terveysportti: Lääkärin tietokannat, Käypä hoito -katsaukset, Cochrane-katsaukset
- Etiikka verkossa, mm: Suomen lääkäriliitto, STLY: Työterveyslääkärin eettiset säännöt, Profession teesit; ICOH Code of Ethics
- Työterveyshuollon laatuavain - itsearviointin työkalu (Liisa Jouttimäki ym, Työterveyslaitos)

- Pro Medico: Taitopuu

Osaamisalue 4: Asiakasyhteistyösuhteen luominen ja ylläpito

- Kirjoja: Kumppanina työterveyshuolto (Markku Seuri ym, Tietosanoma); Tilaa taiten (Rautio Maria ym, TTL)
- Oman yksikön työterveyshuoltosopimuksen ja toimintasuunnitelmaan perehtyminen
- Työterveyslaitoksen ja oman työnantajan mallisopimukset työterveysasiakkaille - perehtyminen
- Yritysraporttien läpikäynti ja tulkinta yhdessä kouluttajan kanssa
- Isojen asiakasyritysten työsuojelun toimintaohjelmiin perehtyminen
- Työterveyden talousvaikutuksiin perehtyminen, mm. Druvan, LST, Metso, ISS, Itella, meta-analyysit (mm. TTL, Cochrane)
- Verkkosivujen seuraaminen: STM, TTL, EK ym. ja yrittäjäjärjestöjen oppaat
- Pienyritysten toimintaperiaatteisiin perehtyminen

Osaamisalue 5: Työpaikkaselvitys

- Verkkosivut : kts. Vvyo:n Työpaikkaselvityskurssin viitteet, SPR, REACH, You Tube, ILO, EUOSHA
- Kirjoja: Työstä terveyttä (Kari-Pekka Martimo ym.); Työterveyshuollon keinoja tapaturmien torjunnassa (Pauliina Juntunen ym, TTL); Työympäristön kemiallisten ja fysikaalisten riskien arviointi ja hallinta (TTL); Työturvallisuuden ja -terveyden johtaminen (Heikki Laitinen ym., Tietosanoma); Hädän hetkellä, Psykkisen ensiavun opas (SPR); Ensiapuopas (SPR), Ensihoito-opas (SPR)
- Ensiapurssit, esim. SPR

Osaamisalue 6: Työyhteistön toimivuuden edistäminen

- Kirjoja: Työterveyspsykologia (K Ahola ym.); Yksi-viiva-viisi käyntikertaa (Pirkko-Liisa Hyttinen, väitöskirja); Työn iloa ja imua (Marja-Liisa Manka ym.); Hädän hetkellä, Psykkisen ensiavun opas (SPR); Työ, työ, työ (Jorma Mäkitalo ym.); Muutostyössä (Jorma Mäkitalo ym.)

Osaamisalue 7: Terveystarkastukset yksilön terveyden edistämisessä

- Toimintakyvyn arviointi: Toimia.fi (sis. mittareita ja suosituksia); Facultas
- Moodi-lehti
- Työterveyslaitoksen verkkosivut, mm. työpaikka-PEF
- Kirjoja: Toimintakyky (Esko Matikainen ym.), Suomalaisten terveys (Arpo Aromaa ym.); Tietojen anto, neuvonta ja ohjaus (TANO) työterveyshuollossa (Helena Palmgren ym, Työterveyslaitos)
- Cochrane-katsaus terveystarkastusten vaikuttavuudesta

Osaamisalue 8: Sairaanhoito työterveyshuollossa, työperäiset sairaudet ja ammattitaudit

- Terveysportti: Käypä hoito -suositukset, Lääkärin tietokannat, Cochrane Työterveys/kuntoutus
- Työkyvyn arvioinnin verkkosivuja: toimia.fi, punk.fi, facultas.fi
- Työeläkevakuutusyhtiöiden (esim. Ilmarinen, Keva, Varma) ja Kelan verkkosivut
- STM:n verkkosivut: Työterveyshuollon hyvä sairaanhoitokäytäntö, Kiireettömän hoidon kriteerit ym.
- Kirjoja: Ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt (Työterveyslaitos); ASA (Työterveyslaitos); Kuntoutus ja vakuutus (Marja Korpilahti ym, Finva); Työpaikan sairauspoissaolojen hallinta (Markku Seuri ym, Tietosanoma); Kumppanina työterveyshuolto (Markku Seuri ym, Tietosanoma), Sairauspoissaolokäytäntö

työpaikan ja työterveyshuollon yhteistyönä (STM 2007:7); Toimintakyky (Esko Matikainen ym, Duodecim)

- Masennuksen ehkäisy ja hoito – työkaluja ja toimintamalleja työterveyshuoltoon (Katinka Tuisku ym, Työterveyslaitos); Työ, henkinen hyvinvointi ja mielenterveys (STM selvityksiä 2008:33); Henkisen hyvinvoinnin ja mielenterveyden edistäminen työssä (Sirkku Kivistö ym.); Hankalat tyypit työelämässä (Kirsi Räisänen ym, TTL)
- Päihdeohjelmaopas ja -malliteksti (TTL); A-Step (TTL); Käypä hoito -suositus: Päihdeongelmaisen hoito; Päihdelääketiede (Mikko Salaspuro ym, Duodecim); Alkoholiriippuvuus (Kaija Seppä ym.); Riskikulutuksen varhainen tunnistaminen ja mini-interventio – hoitosuosituksen yhteenveto (Phepa); Työterveyshuolto ja alkoholihaittojen ehkäisy (Valtiontalouden tarkastusviraston sivut vtv.fi); Audit (kts. käypä hoito -suositus tai Toimia.fi)

Osaamisalue 9: Yksilön työ- ja toimintakyvyn tukeminen

- Kirjoja: Vakuutuslääketiede (Timo Aro ym, Duodecim); Työeläke ja muu sosiaalivakuutus (Tela); Facultas, toimintakyvyn arviointi (Duodecim); Sairauksien ehkäisy (Kimmo Koskenvuo); Terveiden edistäminen–Teorioista toimintaan (Anna-Maija Pirttilä, WSOY)
- Väitöskirjoja: Musculoskeletal disorders, disability and work (Kari-Pekka Martimo, TTL); Predictors of early retirement: A population-based study in men from Eastern Finland (Minna Karpansalo, Kuopion Yliopisto)
- Verkkosivuja: toimia.fi; mastdo.fi; tyokyvyntuki.fi; kuntoutussäätiö.fi; jats (työssä jatkamisen tukemisen ja sairauspoissaolokäytännöt –hanke), stm.fi
- STM:n ja THL:n verkkosivut, haku: terveyden edistäminen

Kuntoutus- ja työkyvyn arviointi -jakso

- Verkkosivuja: kela.fi, tela.fi, vkk.fi, eläketurvakeskus; TVL; kuntoutus.net; kuntoutuslaitosten verkkosivut
- Työeläkevakuutuslaitokset (esim. Varma, Ilmarinen, Keva, Valtiokonttori, Eläke-Fennia, Eläke-Tapiola, Etera, Veritas),
- Tapaturmavakuutusyhtiöt, esim. Op-Pohjola, Vahinko-Tapiola, If,, Fennia, Lähivakuutus, Valtiokonttori, Mela,
- Kirjoja: Vakuutuslääketiede (Timo Aro ym, Duodecim); Fysiatría (Jari Arokoski ym, Duodecim), Kuntoutus ja vakuutus (Marja Korpilahti, Finva) Kuntoutus (Paavo Rissanen ym.); Työeläke ja muu sosiaalivakuutus (Tela, kirjanen); Kelan etuudet pähkinänkuoressa, Opas asiantuntijoille (Kela); Suomalainen sosiaaliturva (Heikki Niemelä ym.); Sata-komitea - Miksi asioista päättäminen on niin vaikeaa? (Osmo Soininvaara); Työterveyshuollon, työpaikkojen ja kuntoutuksessa toimivien yhteistyö (STM selvityksiä 2007/60)

Työterveyslaitosjakso

- Työterveyslaitoksen nettisivut, erityisesti:
  - o Ammattitauti-aihesivut
  - o Kemikaaliturvallisuuksisivut, KAMAT-tietokortit ja Kansainväliset kemikaalikortit
  - o Sisäilma-aiheiset sivut
  - o Biomonitorointiin liittyvät sivut
- Kirjoja: Työhygieniä (Jukka Starck ym, Medicina); Työhygieeniset mittaukset (Ilpo Ahonen ym, Työterveyslaitos); Kemikaaliturvallisuuden tiedonlähteet (Sirpa Huuskonen ym, Työterveyslaitos); Kemikaalit ja työ. Selvitys työympäristön kemikaaliriskeistä (Työterveyslaitos); Asbestisairauksien diagnostiikka ja seuranta (Henrik Nordman ym, Työterveyslaitos); Biostatistiikan taskutieto (Matti Uhari, Duodecim); Ergonomia (Martti Launis ym, Työterveyslaitos); Työkuormituksen arviointimenetelmä TIKKA (Kari Lindström ym, Työterveyslaitos)

H. VALTAKUNNALLINEN KUULUSTELUN VAATIMUKSET

Kirjat (viimeisin painos)

- 1.1. Antti-Poika M (toim.): Työterveyshuolto (Duodecim) TAI
- 1.2. Martimo, Kari-Pekka ym: Työstä terveyttä (Työterveyslaitos, Duodecim)
2. Manninen P ym. (toim): Hyvä työterveyshuoltokäytäntö (Työterveyslaitos, STM)
3. Taskinen H, Uitti J (toim): Työperäiset sairaudet (Työterveyslaitos, STM)
4. Taskinen H ym. (toim): Terveystarkastukset työterveyshuollossa (Työterveyslaitos, STM)
5. Pääkkönen R ym: Työn terveysvaarojen tunnistaminen (Työterveyslaitos, STM)
6. Starck J ym: Työhygieniä (Työterveyslaitos)
7. Hernberg S.: Epidemiologia ja työterveys (Työterveyslaitos)
8. Kinnunen U ym. (toim): Työ leipälajina - työhyvinvoinnin psykologiset perusteet (PS-kustannus)
9. Työterveyshuoltolaki. Opas työterveyshuoltolain soveltajille (Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön oppaita 2004:12)

Käypä hoito -suositukset työterveyshuoltoon soveltuvin osin

(<http://www.kaypahoito.fi>)

Työterveyshuollon ja työsuojelun **lainsäädäntö** sekä muu työterveyshuollon toimintaa koskeva lainsäädäntö (www.finlex.fi)

Lehdet (kahden vuoden ajalta ennen tenttiä)

1. Suomen Lääkärilehti
2. Duodecim
3. Occupational and Environmental Medicine
4. Scandinavian Journal on Work, Environment and Health

I. TYÖTERVEYSHUOLLON VIRTUAALIYLIOPISTO

Virtuaaliyliopisto on Helsingin, Itä-Suomen, Oulun, Tampereen ja Turun yliopistojen sekä Työterveyslaitoksen yhteistyömuoto, jonka näkyvimmat osat ovat tthvyo-portaali ja sen oppimisolusta, jotka tiedonvälityksen, verkko- ja monimuoto-opetuksen keinoin tukevat monipuolisesti työterveyshuollon erikoistumisopintoja ja kouluttajakoulutusta.

Käytettävissäsi olevat verkkopalvelut ovat siis:

Internet Portaali: <http://www.tthvyo.fi>

Tietoa koulutuksesta erikoistujalle ja kouluttajalääkärille

Linkit ja ajantasainen tapahtumakalenteri ja tiedotteet

Oppimisympäristö: <http://moodle.tthvyo.fi>

Verkko-opiskelumateriaaleja ja verkkokursseja sekä videotallenteita

Verkkokokousympäristö:

Virtuaalinen koulutustila, johon pääset osallistumaan omalta tietokoneelta! Käytetyn ohjelman Adobe Connect - käyttöohjeet sivuillamme.

Verkko-opiskelua toimipaikkakoulutuksen ohessa - kokeile jo tänään!

Verkkokursseille kirjaututaan oman yliopiston käyttäjätunnuksilla. Kouluttajat saavat tunnuksetnsa yliopistonsa kliinisiltä opettajilta tai verkkopedagogeilta. Useita itseopiskelu- ja demokursseja pääsee myös katsomaan Vierailija -linkistä.

Kurssilistassa on niin koko ajan käytettävissä olevia, itseopiskeltavia oppimateriaaleja ja kursseja, tietynä aikana vedettyjä tutoroituja monimuotokursseja kuin erikoistuvan ja kouluttajalääkärin kanssa yhdessä käsiteltäviä aineistoja. Siellä on myös videotallenteita ja luentomateriaaleja – käytä hyväksesi!

Opintokokonaisuuksia kehitetään käyttäjien palautteiden ja tarpeiden pohjalta ja ne pyritään päivittämään vuosittain.

Monimuotokurssit

Monimuotokurssiin kuuluvat verkko-opiskelu ja lähipäivät. Tutoroiduille kursseille on kurssikohtainen salasana, ns. AVAIN, jonka kurssin vastuhenkilö antaa sähköpostilla tai lähipäivässä kurssille ilmoittautuneille opiskelijoille. Kurssilla on painike: rekisteröi minut tälle kurssille. Vaihtoehtoisesti kurssin järjestäjä voi nostaa Sinut opiskelijaksi kurssille.

Tiedot alkavista monimuotokoulutuksista: www.tthvyo.fi sekä oman yliopistosi kliniset opettajat ja verkkopedagogit.

Useimmat monimuotokurssit on hyväksytty erikoislääkärikoulutuksen teoreettiseksi kurssimuotoiseksi koulutukseksi. Hyväksytyjen tuntien määrä on ilmoitetaan kunkin kurssin kohdalla info-laatikossa (kurssin laajuudesta riippuen 6–15 h/kurssi työterveyshuollon erikoisalalla).

Verkkokurssit osaamisalueiden mukaan jaotellen

(tilanne 10.10.2011)

Työterveyshuoltojakso

1. Työterveyshuolto osana suomalaista työelämää
  - Työterveyslääkärin Lakipakki (työelämäädökset)
2. Työterveyshuollon ja työsuojelun lainsäädännöllinen tausta
  - Työterveyslääkärin Lakipakki
  - Työsuojelun yhteistoiminta työpaikalla (3T)
  - Työsuojelun viranomaisvalvonta (3T)
  - Työturvallisuuden juridiset vastuut (3T)
3. Asiantuntijataidot ja hyvät ammattikäytännöt
  - Työlähtöinen työterveyshuolto
  - Ratkaisukeskeinen työterveyshuolto
  - Työterveyshuollon hyvät lausunnot
  - Työterveyshuollon mittarit
  - Tehokas tiedonhaku
  - Työterveyshuolto ja etiikka
  - Journal Club
  - Maatalousyrittäjien työterveyshuolto
  - Rakennusalan työterveys- ja turvallisuus
  - Ammattiliikenteen työterveyshuolto
  - Työterveyshuollon hyvä sairaanhoitokäytäntö
  - Rakenna hyvä sairauspoissaolokäytäntö
4. Asiakasyhteistyösuhteen luominen ja ylläpito
  - Työterveysneuvottelu
  - Terveystalous työterveyshuollossa
  - Ratkes nauramaan: ratkaisukeskeisyys työterveyden edistämässä
5. Työpaikkaselvitys

- Työpaikkaselvitys-TPS
- REACH-GHS
- Riskikartoitukset ja mittarit
- Elmeri+ havainnointi (3T)
- Työympäristön perusteet (3T)
- Työn riskien arviointi tutuksi (3T)
- Kemikaaliturvallisuus (3T)
- Melu ja työ
- Sisäilma ja terveys
- Suojaintietoiskut (3T)
- Työväkivallan ennaltaehkäisy ja jälkihoito (3T)

6. Työyhteisön toimivuuden edistäminen

- Terveyttä edistävä työyhteisö
- Työhyvinvointi
- A-Step Työterveyslääkäri alkoholihaittojen ehkäisyn asiantuntijana
- Tietoa tupakasta

7. Terveystarkastukset yksilön terveyden edistämiseksi

- Terveystarkastukset

8. Sairaanhoidon työterveyshuollossa, työperäiset sairaudet ja ammattitaudit

- Ammattitaudit
- Tärinätauti
- Työperäiset tuki- ja liikuntaelinsairaudet

9. Yksilön työ- ja toimintakyvyn arviointi ja tukeminen

- Kuntoutus- ja työkyvyn tuki työterveyshuollossa
- Psyykinen toimintakyky
- Päihteet ja työterveyshuolto
- Tupakasta vieroitus työterveyshuollossa
- Työnäkö
- Epäasiallinen käytös ja häirintä työpaikalla (3T)
- Tunnista stressi ja työuupumus (3T)
- Uni- ja vireystilan häiriöt työikäisillä
- Liikunta ja työvireys (3T)
- Ravinto ja työvireys (3T)
- Kipuileva myyjä (Tapausselostus)
- Alkoholismi (Tapausselostus)
- Masennus (Tapausselostus)
- Kuntoutustarpeen arviointi (Tapausselostus)
- Lääkäripotilas (Tapausselostus)
- Vesirokko ja raskaus (Tapausselostus)
- Kuulon heikkeneminen (Tapausselostus)

Työkyvyn arviointi ja kuntoutus -jakso

- Kuntoutus ja työkyvyn arviointi

Työterveyslaitosjakso

- Epidemiologia

Lisäksi:

- Erikoistumissuunnitelmankurssi Tth-Es

- [Verkko-opetusta myös kouluttajalääkäreille](#)
  - Kouluttajan ohjaustaidot, Tth-Peda
  - Kouluttajalääkärien modulikoulutus 1-8
- [Tutkijakoulu](#)
- [Seminaaritallenteita](#) eri aihepiireistä

Kuinka oppimisympäristöön saa tunnukset ja kirjaudutaan?

Kirjaudu osoitteessa <http://moodle.tthvyo.fi>

Ympäristöön kirjaudutaan käyttäen yliopistojen käyttäjätunnuksia HAKA-logolla varustetusta linkistä. Tunnusten tilaamisesta on ohjeet Virtuaaliyliopiston Internet Portaalissa www.tthvyo.fi. Jos sinulla ei ole yliopiston tunnuksia tai sinulla on vaikeuksia saada ne, niin ota yhteyttä oman yliopistosi verkkopedagogiin, kliiniseen opettajaan tai opetushoitajaan.

Näinkin voit opiskella!

Verkkokurssit ja -materiaalit on tarkoitettu kouluttajalääkäriin ja työterveyshuoltoon erikoistuvan lääkärin yhteiseen käyttöön. Käyttötilanteita ja -mahdollisuuksia on monia.

Itseopiskelu

Itseopiskelu vaatii itsekuria ja suunnitelmallisuutta. Varaa kalenteristasi selkeästi aikaa kurssien läpikäyntiin ja tee aktiivisesti muistiinpanoja, joiden perusteella voit ottaa aiheita esiin esim. kouluttajalääkärisi kanssa.

Opintopiiri

Voit opiskella kursseja yhdessä ja muodostamaan oman opintopiirin, joka tukeutuu vertaistukeen, jos toimipaikassasi on useampi erikoistuja ja sovitte opintopiirin olevan osa toimipaikkakoulutusta.

Ohjattu opiskelu

Kouluttajalääkäri voi ohjata opiskelua esim. oikean potilastapauksen yhteydessä. Erikoistuja voi tutustua asiaan liittyvään verkkoaineistoon vaikkapa etsimällä vastauksia soveltaviin kysymyksiin. Verkkokurssien sisältöä ja virtuaalisia tapausselostuksia voit käydä läpi lähiopetuksessa sovitun aikataulun mukaisesti.

Toimipaikkakoulutus

Verkkokursseja voi sisällyttää toimipaikkakoulutukseen ja niihin voi tutustua osana laajempaa kokonaisuutta. Kaikkien yliopistojen käytössä olevat verkkopedagogit ja suunnittelijat järjestävät oppimisympäristön käyttökoulutusta myös toimipaikoittain.

Etäluentojen seuraaminen

Tarjoamme enenevässä määrin joko suoria videoluentoja tai nauhoitettuja luentoja, joita voit katsella suoraan omalta työpisteeltäsi oman tietokoneesi ruudulta. Voit seurata etänä mm. Työterveyslaitoksen perjantaiaamujen luentoja.

Etäopiskelu

Oppimisympäristössä olevat kurssit ovat saavutettavissa kaikkialta, missä internetyhteydet toimivat. Samoin joillain monimuotokursseilla käytettävään Adobe Connect ympäristöön voit kytkeytyä osallistumaan etänä myös suoraan omalta tietokoneeltasi.

Bloomin taksonomia

Lokikirjassa kuvataan kunkin opintojakson kohdalla osaamistavoitteet: mitä erikoistujan odotetaan tietävän, ymmärtävän tai pystyvän tekemään jakson lopulla. Osaamistavoitteet

voidaan ilmaista tietoina, taitoina tai asenteina. Tavoitteiden laadinnassa on sovellettu 6-portaista muokattua Bloomin taksonomiaa, jossa ajattelu ja tiedon käsittely monimutkaistuu siirryttäessä tasolta toiselle.

Erikoistuvalla lääkärillä hyvänä osaamisen tasona voidaan pitää tason 3-4 osaamista.

Oleennaista taksonomiassa on ns. **aktiivisten verbien käyttö**. Verbit kuvaavat opiskelijan ajattelun ja tiedollisen toiminnan tasoa. Näitä verbejä käytetään hyväksi muotoiltaessa tavoitteita ja arvioitaessa saavutettua osaamisen tasoa. Kuhunkin tasoon hyvin sopivia, kuvaavia verbejä on listattu alla olevaan taulukkoon.

Osaamisen taso	TASON KUVAUS	KUVAAVIA VERBEJÄ
Taso 1: Muistaminen, mieleen-palauttaminen (remembering)	Kyky muistaa ja palauttaa mieleen asioita siinä muodossa kuin ne on esitetty.	Muistaa, tunnistaa, toistaa, yhdistää oikeaan asiayhteyteen, listaa, järjestää, luetella, nimetä, tallentaa, löytää
Taso 2: Ymmärtäminen (understanding)	Kyky tulkita opittua informaatiota ja selittää opittuja käsitteitä.	Tulkitsee, selittää, kuvailee, ilmaisee omin sanoin, valaisee esimerkein, löytää yhtäläisyyksiä ja eroja, luokittelee, tekee yhteenvetoja, vertaa, muokkaa, päättelee
Taso 3: Soveltaminen (applying)	Kyky käyttää ja soveltaa tietoa oikeissa tilanteissa.	Käyttää, soveltaa, suorittaa, toteuttaa käytännössä, toimii, saa aikaan, järjestää, muuttaa, havainnollistaa, laskee, esittää, näyttää, valmistaa
Taso 4: Analysoiminen (analysing)	Kyky pilkkoa ongelma tai informaatio pienempiin osiin ja ymmärtää ja etsiä niiden välisiä suhteita -> rakenteen ymmärtäminen	Erittelee, jäsentee, luokittelee, vertailee, tutkii, selvittää, kokeilee, keksii, nimeää syitä, päättelee
Taso 5: Arvioiminen (evaluating)	Kyky arvioida ajatusten ja ratkaisujen arvoa tiettyä tarkoitusta varten. Kyky tehdä perusteltu arvio tai päätös	Arvioi, arvottaa, mittaa, osoittaa, ratkaisee, valikoi, harkitsee, ottaa huomioon, päättelee, tekee johtopäätöksiä, perustelee, todistaa, vakuuttaa
Taso 6: Luominen (creating)	Kyky luoda jotain uutta (mm. ajatuksia, näkökulmia, tuotteita) olemassa olevan tiedon pohjalta.	Kehittää, suunnitella, laatia, luoda, koota, valmistaa, muokata, muuttaa, laajentaa, järjestää uudelleen, keksii, esittää, panna alulle

